

SJÖBO KOMMUN
kanslihuset@sjobo.se

2024-06-25

1 (18)

Dnr- SI 2024:2432

Beslut

efter vidgad kvalitetsgranskning vid
Emanuelskolan i Sjöbo kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Emanuelskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev, förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Emanuelskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera såväl skolenhetens kunskapsresultat som hur värdegrundsuppdraget genomsyrar undervisningen i relation till undervisningens kvalitet och lärares förutsättningar. Utifrån analysen behöver rektorn även genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder för att bäst möta de behov som finns på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla sitt arbete med att anpassa sin undervisning och signalera höga förväntningar så att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling får tillräcklig ledning och stimulans.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med skolans personal och elever utveckla ett gemensamt förhållningsätt på skolenheten kring studiero som ger avtryck i klassrummen.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera eventuella avvikelser i omdömen och betygssättning och föra diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se

eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:2432) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Emanuelskolan* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och utvecklingsområden finns.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn samt av inkommen information framgår att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka både stadietvis inom arbetslagen och årskursvis inom de så kallade teamen. Rektorn får i viss mån en uppfattning om huruvida det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen genom att hen deltar i de kollegiala samtalen kopplade till arbetet inom Samverkan för bästa skola, som är en riktad insats för utvalda huvudmän från Skolverket. Det framgår dock av intervjuerna med lärare och rektorn att rektorn gör få klassrumsobservationer för att försäkra sig om att det kollegiala lärandet ger avtryck i klassrummen. Det framkommer vidare i intervjuerna med lärare, elevhälsan och rektorn att samverkan främst sker inom teamen alternativt arbetslagen. Det gemensamma förhållnings- och arbetssättet på skolan är även begränsat till teamen och arbetslagen även om det finns diskussionsforum initierade efter arbetet med Samverkan för bästa skola (Framtid Emanuel) och planer framöver på att lärarna ska mötas över ämnesgränserna på hela skolan. Rektorn styr även bara arbetsplatsträffarna och "Framtid Emanuel". Vidare framkommer det att obehöriga lärare i begränsad omfattning får ett strukturerat stöd initierat av rektorn. Rektorn berättar till exempel att det inte finns en

dokumenterad plan för introduktion av obehöriga men att hen arbetar med ett mentorssystem för obehöriga lärare. Dock framgår det av intervjuerna med elevhälsan och lärarna att eventuella rutiner för detta är otydliga och inte kända av alla.

Jämställdhet

Granskningen visar att det på skolan saknas ett medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete som rektorn leder, i syfte att se till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Visserligen följer rektorn upp kunskaps- och trygghetsresultat utifrån parametern pojkar och flickor och lärarna får frågor kring jämställdhet i samband med resultatanalyserna, men resultaten ligger inte till grund för en analys på skolan av eventuella skillnader i bemötande alternativt bedömning beroende på kön. Rektorns uppföljning visar till exempel att en större andel flickor når målen än pojkar. Någon analys av vad detta beror på har rektorn dock inte gjort. Rektorn har initierat en utbildning om jämställdhet för personalen som, enligt lärarna, har skapat en medvetenhet kring behovet av att följa upp och analysera resultat utifrån ett könsperspektiv, men rektorn har inte satt in några ytterligare insatser för att säkerställa att pojkar och flickor blir likvärdigt bemötta och bedömda. Det förs inte heller, enligt lärarna, några diskussioner på skolan kring jämställdhet och elevhälsan är inte involverad i något jämställdhetsarbete på skolan utan det eventuella jämställdhetsarbetet som sker på lektionerna är i så fall initierat av lärarna själva.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn till viss del följer upp kunskapsresultaten och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen, men att analysen är begränsad och saknar helhetsperspektiv. Av inkommen information samt av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn har gett lärarna i uppdrag att regelbundet följa upp och analysera kunskapsresultat och värdegrundsarbetet i arbetslagen alternativt teamen, bland annat i samband med resultatanalys och betygskonferenser. I analyserna kopplas i viss mån resultaten till undervisningens genomförande och verksamhetens förutsättningar. Exempel som framgår är att de låga resultaten i matematik har sin förklaring i hög läraromsättning och att kränkningar minskat tack vare planerade rastaktiviteter. Rektorn sammanställer lärarnas analyser och skickar dem till förvaltningen. Därefter följer rektorn upp resultaten med förvaltningen. De har i rektorsgruppen gjort nedslag i verksamheten och tittat på frånvaro samt betyg och bedömning varpå hela skolledningsgruppen följt upp de olika skolornas resultat och diskuterar vad dessa kan bero på. Det framkommer vidare att rektorn kommer skriva en kvalitetsrapport i juni men att hen inte har skickat

in den föregående till Skolinspektionen då den, enligt rektorn, inte längre är relevant för hur verksamheten ser ut. Av inskickad information framgår dock att rektorn inte gör någon helhetsanalys av verksamheten och rektorn berättar att hen ser detta som ett utvecklingsområde för skolan. Vidare är de resultatmått som följs upp och används som underlag i analysen begränsade. I lärarintervjuerna framkommer till exempel att lärarna enbart följer upp resultaten utifrån parametrar som pojkar och flickor samt svenska och svenska som andra språk och att resultaten inte används i en analys. Enligt inkommen information framgår dessutom att analyserna enbart belyser ämnena svenska, matematik och engelska och att analysen av trygghet och trivsel är ytlig och stannar vid ett konstaterande att antalet kränkningar har minskat och att detta kräver en djupare analys. I analysen framgår inte heller vilka möjliga förklaringar som finns till att enkäter visar att elever känner sig trygga och trivs. Härutöver framkommer i rektorsintervjun att rektorn inte längre gör några lektionsobservationer på grund av tidsbrist och att kopplingen till undervisningens kvalitet därmed inte baseras på rektorns iakttagelser genom observationer. Även den resursfördelning som rektorn gör i form av att till exempel styra personal till vissa klasser och arbetslag är begränsad och inte kopplad till en fördjupad analys. Skolans utvecklingsåtgärder samt fördelningen av resurser är därmed inte kopplade till en bred och fördjupad analys av nulägesbilden av verksamheten. Till exempel är utvecklingsområdena framtagna år 2022. Visserligen har de följts upp 2024 i en delrapportering till Samverkan för bästa skola men det saknas en tydlig koppling till kunskaps- och värdegrundsresultaten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera såväl skolenhetens kunskapsresultat som hur värdegrundsuppdraget genomsyrar undervisningen i relation till undervisningens kvalitet och lärares förutsättningar. Utifrån analysen behöver rektorn även genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder för att bäst möta de behov som finns på skolan.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning analyserar skolans kunskapsresultat och hur värdegrunden genomsyrar undervisningen. Rektorns analys saknar helhetsperspektiv och utgår från begränsade resultatmått. Kopplingen till undervisningens kvalitet är även begränsad då rektorn enbart har viss insyn i hur undervisningen i praktiken bedrivs. Detta har lett till att skolenhetens utvecklingsområden har svag koppling till en aktuell analys av skolans behov.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar former för att, utifrån ett helhetsperspektiv, följa upp och analysera skolans resultat i relation till undervisningens kvalitet samt de förutsättningar som getts lärarna på skolenheten. En del i detta arbete är att se till att analysen grundar sig på en bred uppföljning av olika resultatmått så som samtliga ämnen och grupper av elever, exempelvis flickor/pojkar, utlandsfödda och vårdnadshavares utbildningsbakgrund. En annan del i arbetet är att rektorn utvecklar former och metoder för att följa upp undervisningens genomförande. Detta kan exempelvis ske genom att rektorn gör strukturerade lektionsobservationer eller genom att lärarna för strukturerade samtal tillsammans med rektorn då de beskriver undervisningen utifrån planering och utfall. Med utfall menas här de kunskapsresultat som uppnås och hur övriga läroplansmål uppfylls. Genom att skapa sig en bättre nulägesbild av verksamheten kan rektorn också tydligare leda och styra utvecklingen av undervisningen på skolan. Genom att använda slutsatserna av analysarbetet vid planering av utvecklingsinsatser kan rektorn skapa förutsättningar för ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen och därigenom exempelvis förbättra förutsättningarna för att undervisningen stimulerar och utmanar alla elever, oavsett kön, att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, struktur och variation

Granskningen visar att undervisningen ofta är varierad samt att eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de kommer i gång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang under lektionerna. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn samt av lektionsobservationerna framgår att flera av lärarna varierar arbetsformerna främst

genom att låta eleverna samtala i grupp och i par, arbeta individuellt, ta rörelsepauzer samt genom att blanda teori och praktik. Lärarna ger vidare eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis skriva stödord på tavlan, göra tankekartor och ge förslag på hur faktatexter kan se ut. Lärarna går även vid enskilt arbete runt i klassrummet och ger elever som räcker upp handen individuell hjälp och vägleder elever som de ser har fastnat vid en uppgift.

Granskningen visar vidare att undervisningen i viss mån är strukturerad och målfokuserad samt att syftet med olika arbetsmoment till viss del är tydligt för eleverna. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan samt av lektionsobservationer framgår att flertalet av lärarna har en tydlig inledning i början av lektionen och att de då går igenom upplägg för lektionen, vad eleverna ska göra och i viss mån vad eleverna ska lära sig. De olika aktiviteterna följer logiskt på varandra och utgår ifrån syftet med undervisningen även om det i viss mån varierar mellan lärarna i vilken omfattning lärarna planerat för en strukturerad undervisning. Det framgår även av lärar- och rektorsintervjuerna och av observationerna att lärarna i begränsad omfattning har tydliga avslutningar på lektionerna för att knyta ihop lektionen, sammanfatta vad eleverna gjort och koppla aktiviteterna till lärandemålen. Ofta avslutas lektionen enbart med att lärarna informerar om att eleverna ska lägga undan sina uppgifter och gå på rast eller att de ska ta en rörelsepaus. Vidare framgår av elev- och lärarintervjuerna att syftet med lektionerna i begränsad omfattning tydliggörs för eleverna och att detta i så fall främst sker i början av ett arbetsområde och inte kontinuerligt i undervisningen.

Delaktighet i undervisningen och det egna lärandet

Granskningen visar att lärarna ofta ger eleverna, utifrån ålder och mognad, möjligheter till reflektion kring undervisningens innehåll och sitt eget lärande, men att det inte sker regelbundet. Av intervjuer med elever och lärare samt av observationer framgår att eleverna ibland får diskutera olika frågor och att lärarna uppmuntrar eleverna att uttrycka sina åsikter. Det finns även lärare som aktivt lär ut olika inlärningsstrategier och att eleverna får reflektera kring hur de lär sig bäst.

Granskningen visar vidare att eleverna till viss del får vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen men att detta inte sker regelbundet eller med varierade metoder. Av intervjuerna med lärare framgår att det finns lärare som inför ett nytt område låter eleverna vara delaktiga i upplägget genom att eleverna får berätta vad de redan kan och sedan utifrån till exempel en film får resonera kring vad de vill lära sig mer. Andra exempel på hur eleverna görs delaktiga i planeringen i vissa ämnen är att de ibland får välja mellan olika alternativ hur de vill arbeta med ett område och hur

de vill redovisa sina kunskaper. Utvärdering sker oftast i slutet av ett område då eleverna får berätta vad de har tyckt om upplägg och arbetssätt. Ibland sker utvärdering även inom ett specifikt område då eleverna efter en lektion får göra tummen upp eller ner. Det framgår dock av intervjuerna med elever, lärare och av observationerna att arbetet med att regelbundet göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering inte bedrivs i alla klassrum och med varierade metoder. De utvärderingar som eleverna får göra under lektionerna lämnar till exempel i begränsad omfattning utrymme för fördjupande samtal kring varför eleverna tycker som de gör då lärarna inte lämnar tillräckligt med tid till utvärderingsmomentet. Av lärar- och rektorsintervjuerna framgår även att inte alla lärare gör eleverna delaktiga i planering och utvärdering och att det finns en uppfattning bland vissa lärare att elever inte kan göras delaktiga förrän när de kommit upp i årskurs 6.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna i planering och genomförande av undervisningen till viss del anpassar undervisningen så att den ska fungera stödjande och utmanande för alla elever, men att undervisningen i mindre omfattning signalerar höga förväntningar på eleverna och inte är utformad så att den utmanar de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Av intervjuerna med elever, lärare och rektorn framgår att flertalet av lärarna uppmuntrar eleverna att ta sig an uppgifter och att atmosfären i klassrummet är positiv, men att detta förhållningssätt inte kommer alla elever till godo då det beror på vilken lärare eleverna har. I intervjun med rektorn framkommer till exempel att det finns lärare som har vissa utmaningar med det relationella förhållningssättet till elever som av olika anledningar stör studieron i klassrummen. Att arbeta vidare med att skapa förtroendefulla relationer är ett utvecklingsområde på skolan, enligt rektorn, så att alla elever upplever att de blir uppmuntrade i sitt lärande. Det finns även ett behov av att på skolan arbeta vidare med att signalera höga förväntningar på samtliga elever, enligt rektorn. Av intervjuerna med lärare och elevhälsan framgår vidare att lärarna ser till att eleverna alltid har något att arbeta vidare med när de blir färdiga och att lärarna har fokus på att ge konstruktiv feedback till eleverna. Lärarna tipsar även eleverna kring olika utmaningar i det digitala lärmiljöet. Enligt lärare får eleverna ta del av ett smörgåsbord av uppgifter. Det framgår dock av intervjuerna med lärare, elevhälsan och rektorn att lärarna lägger mer tid på enskilda elever som är i behov av stöttning än på elever som behöver utmanas i sitt lärande. Enligt lärare ser elever de utmaningar de får mer som straff än som hjälp framåt och lärare uttrycker i intervjuerna att de behöver arbeta mer med att utgå ifrån elevernas upplevelse av uppgifterna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla sitt arbete med att anpassa sin undervisning och signalera höga förväntningar så att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling får tillräcklig ledning och stimulans.

Granskningen visar att lärare visserligen arbetar på olika sätt med att anpassa undervisningen till elevers olika behov och förmågor, men att elever inte alltid får tillgång till mer utmanande uppgifter eller stöd för att ta sig an dessa. Utöver att elever riskerar att inte kunna nå sin fulla potential ser Skolinspektionen en risk att detta kan medföra att elever förlorar engagemang och intresse för undervisningen och i stället ägnar sig åt annat än vad undervisningen är avsedd för. Undervisningen måste upplevas som meningsfull av eleverna och ge dem goda förutsättningar för lärande. Vikten av att undervisningen utmanar eleverna på rätt nivå är väl belagd inom utbildningsvetenskaplig forskning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar tillfällen för lärare att föra samtal och arbeta gemensamt kring hur de kan utforma undervisningen och enskilda uppgifter så att även elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling kan utmanas. En utmanande undervisning innebär att läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter som utvecklar och utmanar deras tänkande, vilket i sin tur även främjar och stärker elevernas motivation och engagemang i undervisningen. Genom att till exempel signalera höga förväntningar på alla elever genom att ge eleverna tankemässigt utvecklande uppgifter, visar lärarna att de tror att eleverna kan nå bortom den förväntan eleven kanske från början har på sitt eget lärande. Konkret kan en utmanande undervisning även handla om att lärarna erbjuder eleverna uppgifter som kan lösas på olika nivåer, och att de eventuella extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara, är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande. Det räcker dock inte att enbart erbjuda utmanande uppgifter utan lärarna behöver även ge eleverna ett aktivt och tydligt stöd i att ta sig an dem. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för flexibel och utmanande undervisning och uppgifter som lärare redan arbetar med. Utifrån en sådan inventering kan lärare sedan gemensamt diskutera hur undervisningen kan bli mer differentierad och utmanande inom ramen för de metoder och arbetssätt som redan används på skolan.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att det gemensamma arbetet för trygghet på skolan bygger på en kartläggning av nuläget och att insatser görs, men att det gemensamma förhållningsättet kring främjande och förebyggande insatser är begränsat. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framgår att tryggheten på skolan kartläggs genom såväl kommunövergripande som skolans egna enkäter, diskussioner i hälsorådet där elever deltar samt genom trygghetsvandringar och sociogram. Rektor sammanställer underlaget tillsammans med elevhälsan och skickar resultaten till kommunen för kännedom. Även kränkingsanmälningar följs upp kontinuerligt. Utifrån vad som framkommer i kartläggningarna sätts insatser in och vid behov kopplas även elevhälsan in. Senaste kartläggningen synliggjorde otrygghet kring spindlar på toaletterna och vid omklädning i samband med idrottslektionerna. Ett antal åtgärder har satts in, till exempel i form av sanering av spindlar och fler vuxna i omklädningsrummen. Vidare framgår av intervjuerna och inkommen dokumentation att vissa främjande och förebyggande insatser genomförs med utgångspunkt i vad som framkommit i kartläggningar. De främjande insatserna utgörs av vuxna som är ute på rasterna, rastmaterial, rastaktiviteter som främst är för lågstadiet samt gemensamma aktiviteter för hela skolan i form av till exempel utedagar anordnade av hälsorådet. Det förebyggande arbetet sker vidare i arbetslagen genom samtal med eleverna kring diskrimineringsgrunderna och språkbruk. Det framgår dock av intervjuerna med lärare, elevhälsan och rektor att det gemensamma förhållningsättet är begränsat trots gemensamma diskussioner i kollegiet och utbildning kring konflikthantering och relationskunskap. Enligt lärare förekommer till exempel inget samlat arbete av åtgärdande karaktär tillsammans med eleverna utifrån kränkningar. Vidare är det upp till de olika teamen och arbetslagen vilket främjande och förebyggande arbete som bedrivs. Språkbruk är ett område som kartläggningen har identifierat som ett utvecklingsområde för hela skolan. Trots detta är det enbart mellanstadiet som

arbetar aktivt med språkbruk som tema medan lågstadiet arbetar med diskrimineringsgrunderna. Arbetet sker även på lärarnas eget initiativ.

Arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett visst arbete med att skapa studiero, men att det samlade arbetet inom skolenheten är begränsat. Av intervjuerna med lärare och av inskickad information framgår att studiero är ett prioriterat område och att lärarna på avsatta möten diskuterar hur de tillsammans ska kunna skapa studiero på skolan. De har även haft ett kollegialt lärande utifrån Skolverkets modul kring studiero. Härtill diskuterar lärarna arbetet kring studiero inom arbetslagen, och de har arbetat med bland annat medveten placering av elever i klassrummen, tillgång till ståbord och hörlurar samt med en strukturerad undervisning med syfte att skapa lugn i klassrummen. Det finns även utarbetade ordningsregler på skolan kring hur till exempel mobiltelefoner ska hanteras samt åtgärdande insatserna i form av till exempel tillsägelser, extra anpassningar, kontakt med föräldrar och omplaceringar av elever om reglerna inte följs. Det framgår dock av intervjuerna med elever, lärare och elevhälsan att det skiljer sig mellan lärarna hur de överenskomna riktlinjerna följs. Inte alla lärare är lika tydliga i sin struktur av undervisningen och eleverna lyssnar inte på alla lärare. Lärare berättar även att arbetet kring studiero är en utmaning då åtgärderna som lärarna använder sig av vid stök inte är tydliga för eleverna och att det råder olika förhållningsätt kring vad en god studiemiljö är. Det framgår även att arbetet med att skapa studiero i begränsad omfattning inkluderar eleverna. Rektorn berättar visserligen att elevrådet får ha synpunkter på ordningsreglerna när de tas fram och på eventuella konsekvenser, men det saknas ett samlat arbete kring att kontinuerligt bjuda in eleverna till samtal kring studiero utifrån ett värdegrundsperspektiv.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med skolans personal och elever utveckla ett gemensamt förhållningsätt på skolenheten kring studiero som ger avtryck i klassrummen.

Granskningen visar att lärarna har olika förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero. Det finns visserligen ett visst arbete på skolan för att skapa en lugn studiemiljö, men det saknas en samstämmighet och ett gemensamt förhållningssätt.

Eleverna är härutöver i begränsad omfattning involverade i arbetet med att skapa studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med skolans personal, utvecklar ett samlat arbete kring studiero som utgår från ett gemensamt förhållningsätt. Rektorn behöver därmed se till att lärarna i befintliga forum diskuterar och fördjupar sin förståelse för gemensamma strategier samt följer upp hur dessa används i klassrummen. De gemensamma strategierna kan till exempel handla om hur lärarna på skolan agerar om elever stör lektionerna samt hur lärarna planerar, genomför och utvärderar undervisningen i syfte att främja studiero genom en utmanande undervisning. För att kunna sätta in verkningsfulla och hållbara åtgärder av såväl främjande som åtgärdande karaktär, behöver de uppföljningarna och kartläggningarna som skolan gör analyseras för att kunna utgöra underlag för utvecklingsåtgärder.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns.

Kvalitetssäkring av bedömningar och omdömen

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. Visserligen framgår det av rektorsintervjun att lärarna får tid till diskussioner kring betyg och bedömning i samband med regelbundna uppföljningar av omdömen och betyg, men att dessa uppföljningar snarare har fokus på måluppfyllelsen och på hur lärare kan hjälpa enskilda elever. Vidare framkommer det i intervjuerna med lärare i årskurserna 4-6 att berörda lärare rättar de nationella proven i par och att det finns en rutin där undervisande lärare i årskurs 6 och årskurs 5 får två dagar till sitt förfogande för samrättning. Initiativet kommer dock från lärarna och inte rektorn och berör endast de lärare som har elever som ska göra nationella prov. På eget initiativ arbetar lärarna även gemensamt med bedömningar och bedömningsstöd. Det framkommer även i intervjuerna med lärare att de genom

arbetet med Samverkan för bästa skola har uppmärksammat ett behov av att ha diskussioner kring likvärdig bedömning men att detta inte har varit prioriterat. Även av inkommen information framgår att de inte än genomfört några insatser kopplade till att främja likvärdig bedömning.

Rektorns analys av omdömen och betygsättning

Granskningen visar att rektorn visserligen följer upp kunskapsresultat utifrån måluppfyllelse men att rektorn inte följer upp och analyserar lärares omdömen och bedömning i syfte att främja en likvärdig bedömning. Av inkommen information och av intervjun med rektorn framgår att den uppföljning som görs av kunskapsresultaten främst är kopplad till skillnader i måluppfyllelse mellan individer, ämnen och klasser snarare än till eventuella avvikelser i lärares bedömningar och betygsättning. Rektorn har visserligen identifierat vissa skillnader mellan lärares bedömningar samt mellan pojkars och flickors resultat, men har ännu inga förklaringar till skillnaderna. Rektorn har inte heller haft några samtal med lärarna kring att identifiera vad dessa kan bero på. Vidare framgår det av intervjuerna med lärare och rektorn att rektorn inte har analyserat betyg och nationella provbetyg ur olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisa och likvärdiga som möjligt. Inte heller har rektorn haft några samtal med lärarna kring avvikelser över åren mellan betyg och resultat på nationella prov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera eventuella avvikelser i omdömen och betygsättning och föra diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser.

Granskningen visar att rektorns analys av omdömen och betygsättningen är begränsad, liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser. Rektorn har inte följt upp och analyserat eventuella avvikelser, exempelvis mellan nationella prov och slutbetyg, vilket gör att rektorn inte kan säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan samt att lärare gör bedömningar ett på likvärdigt sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att följa upp och analysera eventuella avvikelser i omdömen och betyg utifrån olika parametrar i syfte att främja en likvärdig bedömning och betygsättning. I arbetet kan rektorn

använda sig av betygsstatistik gällande till exempel ämnen, klasser, elevgrupper och kön, men arbetet behöver också innefatta omdömen i de årskurser där betyg inte sätts. Rektorn behöver även följa upp eventuella avvikelser mellan nationella prov och slutbetyg. Om avvikelser identifieras behöver rektorn sedan analysera dessa för att hitta relevanta förklaringar till dem. I arbetet behöver rektorn, genom bland annat diskussioner med lärare, ta reda på om lärarna till exempel har olika tolkningar av styrdokumentet, om lärarna bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt och huruvida lärarna särskilt har beaktat de nationella proven. Skolinspektionen vill påpeka att arbetet med att utveckla lärares bedömningskompetens behöver organiseras utifrån de behov som olika lärare har.

På Skolinspektionens vägnar

X Carolin Levinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Carolin Levinsson

X Cecilia Halldén

Föredragande

Signerat av: Cecilia Halldén

I handläggningen av ärendet har även utredare Christina Aro Östgren medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier - dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14 – 16 maj 2024. Besöket genomfördes av utredarna Cecilia Halldén och Christina Aro Östgren.

Emanuelskolan är en F-6 skola i Sjöbo kommun. Läsåret 2023/2024 går 317 elever i årskurs 1 till 6 fördelade på 14 klasser.